

16 ziedi uz 3 ziedkātiem – tik brīnumaini izplaucis amarillis Rojas novada domes telpās, priecējot gan pašus darbiniekus, gan domes apmeklētājus. Ceturtais ziedkāts vēl gaida savu rindu.
D. Klāberes foto

Piektdiena, 2018. gada 9. februāris

Nr. 3(1224)

Apstiprināts Rojas novada pašvaldības budžets

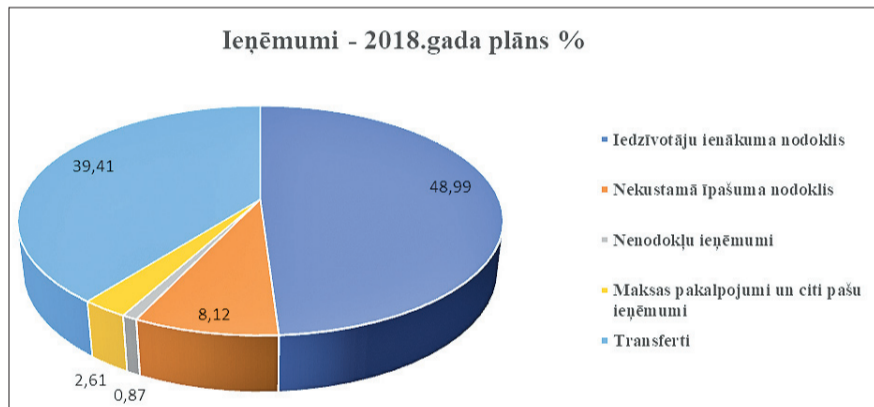
2018. gada 16. janvārī tika apstiprināts 2018. gada pašvaldības budžeta plāns, kurā paredzēti ieņēmumi – 3 725 938 eiro, izdevumi – 4 351 539 eiro, naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu – 306 659 eiro.

Šajā sēdē tika apstiprināts arī Rojas novada domes Speciālais budžets (finansējums ceļu uzturēšanai), kas sastāda: ieņēmumi – 99 597 eiro, izdevumi – 127 295 eiro, naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu – 39 915 eiro.

Ziedojumu un dāvinājumu budžeta sadaļā: ieņēmumi – 0 eiro, izdevumi – 7 355 eiro, naudas līdzekļu atlikums uz gada sākumu – 7 355 eiro.

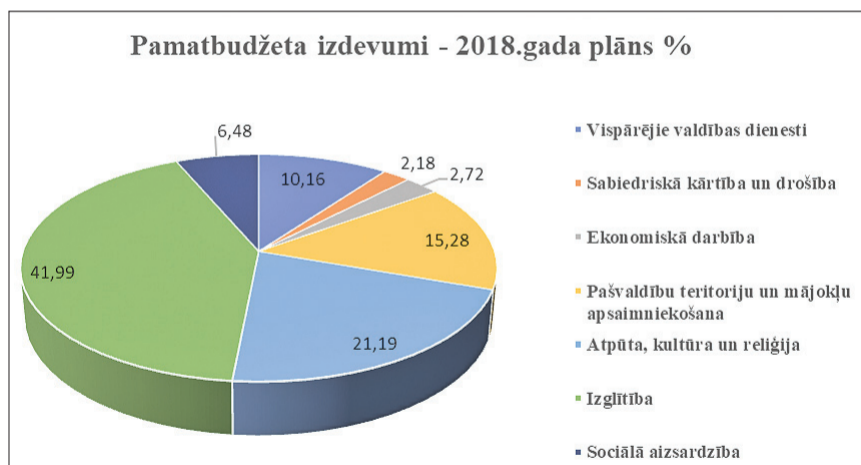
Šajā sēdē tika apstiprināti Rojas novada domes aizņēmumi 2018. gadam šādā apmērā – 105 261 eiro, bet galvojumi – 17 177 eiro.

Pamatbudžeta ieņēmumu sadalījums:

Kā uzskatāmi redzams diagrammā, lielāko ieņēmumu daļu veido iedzīvotāju ienākuma nodoklis (1 825 491 eiro), transferti (1 468 540 eiro) un maksas pakalpojumi/pašu ieņēmumi (96 976 eiro).

Pamatbudžeta izdevumu sadalījums:

Kā redzams diagrammā, lielāko izdevumu daļu veido izglītība (1 827 334 eiro), atpūta, kultūra, reliģija (922 101 eiro) un vispārējie valdības dienesti (442 259 eiro).

2018. gadā plānots pabeigt darbu vai turpināt iesāktos projektus – „Apgaismotas pastaigu takas izveide Rojas pludmalē” (94 007 eiro), „Dabas tūrisms visiem” (10 199 eiro), „Mazupītes gultnes pārveidošana” (189 165 eiro), „Rojas Jūras zvejniecības muzeja brīvdabas teritorijas labiekārtošana, nodrošinot novada kultūras mantojuma popularizēšanu un pieejamību” (38 553 eiro), „Kaltenes kluba pārbūve par jūras kultūras mantojuma ekspozīcijas centru” (116 927 eiro), „Karjeras atbalsts Rojas vidusskolā” (7 115 eiro), „Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” (17 445 eiro), „Esi vesels – ieguldījums tavai nākotnei” (16 307 eiro), „Droša piekraste un jūra Latvijā un Igaunijā” (30 000 eiro).

Pašreiz apstiprināts daļējs finansējums stadiona basketbola un pludmales volejbola laukumiem.

Valsts kasē pašvaldības ņemto kredītu kopējā summa, kas samaksājama līdz 2029. gadam, ir 1 231 408 eiro. Saskaņā ar pašreiz spēkā esošajiem līgumiem, pašvaldībai 2018. gadā Valsts kasei jāatmaksā 105 261 eiro, t.sk. kredīts „Energofektivitātes paaugstināšana Rojas vidusskolas sākumskolai,

PII „Zelta Zivtiņa”, „Rojas novada infrastruktūras attīstība – ēku rekonstrukcija”, „SIA „Rojas DzKU” pamatkapitāla palielināšana ERAF projekta „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstības projekts Rudes ciemā”, „SIA „Rojas DzKU” pamatkapitāla palielināšanai Kohēzijas fonda projekta ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rojā”, „Rojas stadiona skatītāju tribīņu rekonstrukcija”, „SIA „Rojas DzKU” pamatkapitāla palielināšanai Kohēzijas fonda projekta „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rojā” īstenošanai”, „Ūdenssaimniecības attīstība Rojas novada Rojas pagasta Rudes ciemā, II kārtā”, „Prioritārā investīciju projekta „Rojas stadiona pārbūve, I. kārtā” īstenošana”, „Rojas Jūras zvejniecības muzeja brīvdabas teritorijas labiekārtošana, nodrošinot novada kultūras mantojuma popularizēšanu un pieejamību”, „Kaltenes kluba pārbūve par jūras kultūras mantojuma ekspozīcijas centru”, „Apgaismotas pastaigu takas izveide Rojas pludmalē”.

2019. gadā Valsts kasei jāatmaksā 180 866 eiro, 2020. gadā – 171 717 eiro.

Rojas novada dome sniegsi divus kredīta galvojumus:

1. SIA „Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība „Piejūra””. Mērķis – „Projekta Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Piejūras reģionā Latvijā īstenošana”. Neatmaksātā summa 57 724 eiro;

2. SIA „Rojas DzKU”. Mērķis – „Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Rojā”. Neatmaksātā summa 250 239 eiro.

Par budžeta prioritārajām jomām 2018. gadā noteikta sabiedriskās infrastruktūras uzlabošana un pašvaldības finanšu stabilitātes nodrošināšana ilgtermiņā.

Pašvaldības budžetam jābūt sasaistītam ar pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem – Rojas novada domes attīstības programmu (2015.–2021.) un Rojas novada ilgtspējīgās attīstības stratēģiju (2015.–2030.), kā arī Investīciju plānu (2018.–2021.) un Rīcības plānu (2018.–2021.).

Rojas novada dome, piesaistot Eiropas Savienības struktūrfondu un valsts budžeta finanšu līdzekļus, un sadarbībā ar nevalstiskajām organizācijām, realizē izvirzītos mērķus, izveido sakārtotu dzīves vidi, attīsta plašu un kvalitatīvu tehnisko un sociālo infrastruktūru.

Rojas novada stratēģiskie mērķi:

1. Attīstīt novada unikālo izdevību – ostu Rojā, nodrošinot Rojas novada atpazīstamību un stimulējot sadarbībā un līdzatbildībā balstītu ekonomisko rosību Rojas novada specializācijas jomās.

2. Pilnveidot iedzīvotāju dzīves vidi, uzturot līdzsvaru starp attīstību un ilgtspējīgu vides pieejamību un uzsvērt sabiedrības līdzdalības lomu vides kvalitātes uzlabošanā.

3. Stimulēt vispusīgi attīstītu, radošu personību un kvalitatīvu darbaspēka veidošanos novadā, nodrošinot atbilstošas izglītības iespējas mūža garumā, priekšnoteikumus jaunrades izpausmēm un, veicinot aktīvu un veselīgu dzīvesveidu.

Pašreiz pašvaldības jaunā mājaslapa tiek pilnveidota un uzlabota, bet februāra vidū šajā vietnē būs pilnā apjomā iedzīvotājiem un ikvienam interesentam pieejama detalizēta informācija par pašvaldības 2018. gada budžetu.

Rojas novada domes priekšsēdētāja Eva Kārklīņa, Attīstības nodaļas vadītāja Agnese Veckāgane

Rojā tiekas Latvijas pašvaldību izpilddirektori

Namatēva lomā Rojas novada izpilddirektors Jānis Pūce (pirmais no kreisās). Viņam blakus SIA „Kolkasrags” direktors Jānis Dambītis.

D. Klāberes foto

Dace Klābere

2. februārī Rojā notika Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācijas kārtējā sanāksme. Uz to bija ieradušies 110 dalībnieki no 119 pašvaldībām. Atklājot sanāksmi, klātesošos sveica Rojas novada domes priekšsēdētājas vietnieks Haralds Valdemārs, pauzot gan dārijumu par kuplo apmeklētāju skaitu.

Šoreiz namatēva lomā – Rojas domes izpilddirektors Jānis Pūce. Viņš klātesošos iepazīstināja ar Rojas novada datus, skaitļos un faktos. Kā uzziņājām no viņa prezentācijas, Rojas novads pastāv kopš 2008. gada un šobrīd tajā ir deklarējušās 3889 personas. Populārākās uzņēmējdarbības nozares Rojā – zivju apstrāde un tūrisms. Turvāk ar tūrisma aktivitātēm Rojas novadā un Kurzemē iepazīstināja Rojas Tūrisma informācijas centra (TIC) vadītāja Kristīne Voldemāre. Kā atzīmēja Kristīne, TIC galvenie uzdevumi ir rūpes par tūristiem, uzklaustot viņu ierosinājumus un mēģinot tos realizēt novadā. Pēc statistikas datiem, TIC biežākie viesi ir no Latvijas, tiem skaita ziņā seko tūristi no Vācijas, Lietuvas, Igaunijas un Francijas. Rojas novadā tūristiem tiek piedāvāts iepazīties ar mūsu muzeju, baudīt mielastu zvejnieku sētā, izstaigāt Pūrciema baltu kāpu, pabūt Kaltenes akmeņainajā jūrmalā un citās, tikai mūsu piekrastei raksturīgās vietās.

Muzikāli viesus iepriecināja grupas „Roja” solists Jānis Kalniņš, ar Rojas Jūras zvejniecības muzeju iepazīstināja tā vadītāja Inese Indriksone, ar ostu – Jānis Megnis un, protams, viesiem bija iespējams nogaršot arī mūsu pašu sarāžoto zivju produkciju, un to iegādāties līdzī ņemšanai.

Izvērtējot aizvadīto dienu, Rojas novada izpilddirektors Jānis Pūce atzina, ka sanāksme devusi lielisku iespēju tikties ar citu pašvaldību izpilddirektoriem un apmainīties ar vērtīgu pieredzi. ■

Iedzīvotāju ievērošanai!

SIA AAS „Piejūra” informē, ka sadzīves atkritumu apsaimniekošanas līgumu pārslēgšana notiks:

Kaltenes klubā/bibliotēkā 20. februārī no 9.00–16.00;

Melnas bērnu un jauniešu iniciatīvu centrā 23. februārī no 9.00–12.00;

Rudē bērnu un jauniešu iniciatīvu centrā 23. februārī no 13.00–17.00.

Līdzī jāņem personu apliecinošs dokuments!

Par līgumu pārslēgšanu Rojā, sekojiet līdzi informācijai Rojas mājaslapā www.roja.lv un informatīvajā izdevumā „Banga”.

Noslēdzies projekts „Mana līdzdalība Rojas nākotnei”

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

VALSTS JAUNATNES PROGRAMMA

No 2017. gada 21. novembra līdz 2018. gada 31. janvārim Rojas novadā tika realizēts projekts „Mana līdzdalība Rojas nākotnei” (Nr. 2-25/58).

Projekta mērķis bija veicināt dialogu starp jauniešiem un politikas veidotājiem Rojas novadā. Lai sasniegtu projekta mērķi, tika organizētas sekojošas aktivitātes: jauniešu un Rojas pašvaldības darbinieku diskusija „Kā pilnveidot darbu ar jaunatni Rojas novadā?”, jauniešu un politikas veidotāju forums „Kāpēc man palikt/ atgriezties Rojā?”, jauniešu un lēmumu pieņēmēju diskusija „Es – Eiropai”, jauniešu un Rojas pašvaldības darbinieku diskusija „Mēs Rojas nākotnei”.

Visās aktivitātēs tika izmantota neformālo diskusiju metode „Kafija ar politikājiem”. Tas nozīmē, ka jauniešiem bija iespēja patikamā vidē pie

kafijas tases satikties ar novada deputātiem, pašvaldības darbiniekiem un diskutēt par jauniešiem aktuālām tēmām. Kopumā tika izdiskutēti desmit jautājumi: kā padarīt lauku reģionus pievilcīgākus jauniešiem, par telpām, kas veicinātu jauniešu personisko un politisko attīstību, par jauniešu pasākumiem, par brīvo laiku, par jauniešu nodarbinātību vasarā, par uzņēmējdarbības attīstīšanu, par jauniešu nākotnes mērķu virzīšanas iespējām, par stresa situācijām un krīzes periodiem jauniešu vidū, par kritiskās domāšanas un mediju pratības attīstību, par dabas aizsardzību. Pēc diskusijām tika izstrādāti ieteikumi, piemēram, izstrādāt tādu mājas darbu sistēmu, kurā visi mājas darbi būtu sadalīti obligāti pildāmajos un izvēles mājas darbos, lai skolēns pats sev varētu izstrādāt mācī-

šanās plānu; izveidot mobilo telefonu aplikācijas, kurās norādītas šķiroto atkritumu un bīstamo atkritumu nodošanas vietas; izveidot Rojas uzņēmēju datu bāzi jauniešu nodarbinātībai vasarā; atjaunot skeitparku.

Izvērtējot projekta aktivitātes, īpaši gribas atzīmēt jauniešu un politikas veidotāju forumu, kas notika 8. un 9. decembrī mājīgajā viesu namā „Akmeņi” Kaltenē. Pasākuma pirmajā dienā Ogres novada jaunatnes lietu speciālista Rinalda Rudziša vadībā foruma dalībnieki ne tikai diskutēja un izstrādāja ieteikumus novada attīstības plānam, bet arī piedalījās visdažādākajās iesildīšanās un saliedēšanās aktivitātēs, labāk vienas otru iepazīstot un sadraudzējoties. Visjautrākā izvērsās dienas noslēdzošā daļa – vakara neformālais pasākums ar dažādām spēlēm, vislielāko atziņu guva spēle „Mafija”. Pasākuma otrajā dienā, jauniešiem aktīvi un radoši darbojoties, tika izstrādāts scenārijs pasākumam „Mana ideālā jauniešu diena”.

Liels paldies visiem projekta dalībniekiem! Vislielākais paldies jauniešiem! Paldies domes priekšsēdētājam Evai Kārklīnai, deputātiem Ingai Otmani, Marekam Štālam, Eduardam Kleinbergam un Edgaram Grīnītim, pašvaldības darbiniekiem Ingai Lēmai, Ingai Grosbahai, Ludmilai Ozolai, Intai Plātei, Aigai Gruntei! Liels paldies par jauko uzņemšanu un garšīgajiem ēdieniem viesu nama „Akmeņi” saimniecēm Vilijai Vilmai Bartuševicei un Inesei Bartuševicei!

Projekts īstenots Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2017. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros.

Projekta dalībnieki viesu namā „Akmeņi”.

Rinalda Rudziša foto

Projekta vadītāja Māra Folkmane

„Jauno talantu” koncerts Rojas Mūzikas un mākslas skolā

31. janvārī mūsu skolā varējām baudīt skaistu koncertu. Pie mums viesojās jaunie mākslinieki, kuri studē mūziku labākajās Maskavas mūzikas skolās – Gņesinu speciālajā mūzikas skolā, Gņesinu Mūzikas Akadēmijā, Skrjabina mūzikas koledžā (jāatzīmē, ka ieradies bija arī koledžas direktors Oļegs Gaponovs). Koncerts Rojā notika festivāla „Mūzika bez robežām” ietvaros, kurš notika Latvijā no 28. janvāra līdz 3. februārim. Šis festivāls pirmo reizi izskanējis 2000. gadā, un to organizē Starptautiskais mūzikas centrs „Jaunie talanti”, kura direktore ir Tatjana Koroļova. Festivāla mērķis ir propogandēt klasisko mūziku jauno talantu izpildījumā no dažādām valstīm.

Koncertā piedalījās reģionālo un starptautisko konkursu laureāti no Baškortostānas, Krievijas, Baltkrievijas, Latvijas. Maskavā mācās arī brāļi Ivars un Eduards Rutkovski. Kā atzīmēja Ivars, viņš lepojas ar to, ka latvieši spēj sevi muzikāli apliecināt un pēc studijām plāno atgriezties Latvijā. Ivars spēlēja ģitāru, diemžēl brālis akordeonists bija saslimis un tādēļ koncertā nepiedalījās.

Klausītāji ar lielu atsaucību uzņēma dziedātājas Darju Sutuginu un Darju Terzi, kuras dziedāja operu ārijas, krievu romances un tautas dziesmas. Pianistes Olgas Benovas izpildījumā klausījāmies J. Haidna, F. Šūberta un F. Šopēna skaņdarbus. Varējām apbrīnot viņas pirkstu tehniku un emocionālītāti. Tikai 12 gadi bija jaunākajam māksliniekam Viktoram Fedorenko, kurš gan spēlēja klavieres, gan dziedāja. Viņa mamma pastāstīja, ka katru dienu viņš klavierespē trenējas 3 stundas. Grupas koncertmeistare Jūlija Matvejeva no Sahalīnas izcēlās ar virtuozu pavadījumu atskaņošanu. Koncerta noslēgumā jaunie talanti kopīgi atskaņoja R. Paula dziesmu „Circeņa ziemassvētki” interesantā aranžējumā gan latviešu, gan krievu valodā.

Lūdzu skolas direktoram Jānim Kivilam dalīties iespai-

Koncerta dalībnieki pārsteidza klausītājus ar virtuozitāti un izcilu muzikalitāti.

Albuma foto

dos par šo pasākumu. „Šo koncertu mēs rūpīgi gatavojām jau labu laiku iepriekš. Vajadzēja sakrist diezgan daudziem rādītājiem, lai jaunie mākslinieki varētu sniegt pie mums koncertu. Viņu uzturēšanās laiks Latvijā tikai viena nedēļa. Šajā laikā viņi sniedz koncertus Ogres, Bolderājas, Saldus un Rojas mūzikas un mākslas skolās. Pārsteidz šo jauniešu virtuozitāte un izcilā muzikalitāte, viņu orientēšanās klasiskajā mūzikā un spēja to parādīt. Visa pamatā neatlaidīgs ikdienas darbs. Mūsu audzēkņiem un vecākiem centāmieši parādīt, ka panākumi iespējami tikai tad, ja veidojas šī brīnišķīgā sadarbība starp audzēkņi, pedagogu, vecākiem. Visu viesošāšanās laiku no viesu puses bija jūtama labvēlīga attieksme un cieņa pret Latvijai.

Paldies par atsaucību SIA „Kaltenes zivis”, ēdināšanas uzņēmumam SIA „Riesti”, Rojas Jūras zvejniecības muzejam. Vēlos pateikties visiem koncerta apmeklētājiem – audzēkņiem, pedagogiem, vecākiem un klasiskās mūzikas cienītājiem.”

Lita Krūmiņa

Eksakto mācību priekšmetu nedēļā

No 29. janvāra līdz 2. februārim Rojas vidusskolā norisinājās Eksakto mācību priekšmetu nedēļa, kuras ietvaros skolēniem bija iespēja piedalīties dažādos projektos – izmēģināt spēkus Tehniskajā jaunradē, risināt matemātikas uzdevumus dažādās grūtības pakāpēs, iepazīties ar Eiropas Parlamenta regulām pārtikas nozarē. Jau laicīgi bioloģijas kabinetā bija sarūpēti no dabas materiāliem darināti aksesuāri – krelles, sprādzes, dažādas rotas. Visu nedēļu bija iespēja iepazīties ar ģeogrāfijas stundās veidotajām domu kartēm un 12. klašu skolēnu veidotajām kolāžām par savu nākotni.

30. janvārī notika Tehniskās jaunrades nodarbības ESF projekta Nr. 8.3.5.0/16/I/001 ietvaros: „Atlecošā bumba”, „Elektriskā spuldzīte”, „Kosmiskā rakete”, iepazīstot profesijas, kurās nepieciešamas fizikas un ķīmijas zināšanas. Starpbrīžos Mazpulku pulciņa dalībnieki organizēja dažādas atrakcijas, bet 6. klases piedalījās stafetē „Esi atjautīgs”.

Eiropas Parlamenta projektā „Garšīgie likumi” iesaistījušās 103 skolas visā Latvijā. Trešdien ar EP pārstāvi Jolantu Bogustovu tikās 7.b, 11. un 12. klases skolēni. Diskutējot ar dažādiem ekspertiem, jaunieši guva praktiskas zināšanas par pārtikas drošību un patērētāju tiesībām, attiecīgi arī ar Eiropas Parlamenta paveikto šajās jomās. Skolēni vērtēja vērtēt ES lēmumus par jauno pārtiku, ĢMO un alergēniem. Pārtikas un Veterinārā dienesta pārstāve Eliko Bērziņa iepazīstināja ar novitātēm pārtikas ap-

ritē un kontrolē. Skolotāja Raida Koroļova prezentēja ES reģistrēto pārtiku, precizāk, ēdienus, ko var pagatavot no jaunās pārtikas. Degustācijai – tomātu zupa ar godzi ogām, kvinoja ar cukini un desertā – grieķu jogurts ar čia sēklām un zidkoka ogām.

Rojas vidusskolas absolvente Linda Andžāne, kura studē LU Matemātikas fakultātē, skolā novadīja stundu „Matemātika un mūzika”. Ar matemātikas palīdzību Linda parādīja, kā, izmantojot daļskaitļus, var aprēķināt skaņas frekvences, nošu ilgumus un augstumus, kāda frekvence augstākai un zemākai notij. Linda parādīja, ka matemātika nav tikai sausa skaitļu pasaule, ka matemātikas sakarības izmanto ne tikai tehniskajās zināšanās, bet arī mūzikā.

Lai cīnītos starpnovadu matemātikas olimpiādē, vispirms notika vietēja mēroga olimpiāde 5.–8. klašu skolēniem. Kristers Patriks Feldbergs, Kristaps Vecbērzs, Dāvis Krišs Ozoliņš no 5. klasēm; Dāvids Liepa, Lina Jaunozola no 6. klasēm; Eva Šulce, Oto Veinbergs, Hanna Vērdiņa no 7. klasēm; Miks Kristians Kilmits un Megija Janševica no 8. klasēm pārstāvēs Rojas vidusskolu Talsos. Piektdien 9.–12. klašu starpnovadu matemātikas olimpiādē no Rojas vidusskolas piedalījās 9. klašu skolēni Kristaps Ričards Freimanis un Dāvis Janķevics, kurus sagatavoja skolotāja Maija Brusbārde. Rezultātus vēlgaidām. Paldies eksakto mācību priekšmetu skolotājiem, kuri organizēja minētos pasākumus.

Antra Ozollapa

Viņi ir divpadsmitie

Klases audzinātāja Aigita Sprince atzīst, ka viņai ir prieks būt kopā ar 12 brīnišķīgiem jauniešiem.

Albuma foto

Ātri paskrējuši 12 gadi Rojas vidusskolā 12. klases 12 skolēniem. Jā, viņi ir palikuši tikai divpadsmit. 2006. gadā Rojas vidusskolā viņus sagaidīja skolotāja Irēna Pipiķe, bet Rojupes sākumskolā Egija Hazena. Divus gadus vēlāk, kad darbību pārtrauca Rojupe, septiņi skolēni pievienojās saviem vienaudžiem Rojā. 5. klasē par viņu audzinātāju, palīgu un atbalstu kļuva skolotāja Aigita Sprince. Pamatskolu beidza 23 jaunieši un tieši tāpēc liels prieks, ka vidusskolu uzsāka 15 no viņiem. Mazliet pamainoties klases kolektīvam, kādam aizejot, kādam atnākot klāt, no kāda atvadoties pavisam... Nākošā mēnesī gala eksāmenus sāks kārtot divpadsmit. Bet piektdien savā žetonvakarā „Kur palika mūsu 12 gadi?”, skolas kolektīvam, vecākiem un lūgtajiem viesiem viņi stāstīs, un rādīs par to, kas viņiem patīcis, kas satraucis un kas ir tas īpašais, ar ko Rojas vidusskola paliks viņu atmiņā. Klases audzinātāja par viņiem saka šā-

du vārdus: „Man ir neizsakāms prieks būt kopā ar 12 brīnišķīgiem jauniešiem, kuri ir mērķtiecīgi, centīgi, sirsnīgi un labsirdīgi. Divpadsmitie tiešām ir īpaši, vienoti gan ikdienā, gan svētkos. No maziem, nedrošiem bērniem izauguši apņēmīgi, jauni cilvēki, kas nepazudis, jo ir cīnītāji. Es lepojos ar šo skolēnu vēlmi piedalīties konkursos un olimpiādēs, ar centību būt labākajiem mācībās. Pavisam drīz jau pirmie Valsts pārbaudes darbi, tāpēc novēlu izturību un neizsīkstošu enerģiju. Ieguldīt vēl lielāku darbu, lai jūnija beigās visiem būtu prieks par padarīto.”

Vēlēsim veiksmi šiem uzcītīgajiem, enerģiskajiem jauniešiem gan eksāmenos, gan testos un pārbaudēs, kuras viņiem vēl būs jāiztur. Un, galvenais, lai vismaz puse no viņiem atgrieztos atpakaļ savā dzimtajā vietā, lai viņiem būtu vēlme celt, mīlēt un radīt kaut ko jaunu mūsu Rojai.

Antra Ozollapa

Saistošie noteikumi

Nr. 11/2017

APSTIPRINĀTI

ar Rojas novada domes 2017. gada 17. oktobra sēdes lēmumu Nr. 189 (protokols Nr. 13)

PRECIZĒTI

ar Rojas novada domes 2017. gada 19. decembra sēdes lēmumu Nr. 244 (protokols Nr. 15)

Par pabalsta piešķiršanu krīzes situācijā Rojas novadā

Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 35. panta otro daļu

1. Saistošie noteikumi nosaka pabalsta krīzes situācijā apmēru, piešķiršanas un izmaksas kārtību Rojas novadā.

2. Saistošajos noteikumos lietotie termini:

2.1. **krīzes situācija** – definēta Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma

1. panta 39. punktā;

2.2. **ģimene** – laulātie, bērni un personas, kurām ir kopīgi izdevumi un kas mitinās vienā mājoklī;

2.3. **pabalsta pieprasītājs** – krīzes situācijā nonākusi Rojas novadā dzīvesvietu deklarējusi persona, vai vienā mājsaimniecībā dzīvojošas ģimenes pilnvarota persona, vai LR Civillikumā noteiktie likumīgie apgādnieki;

2.4. **pamatvajadzības** – definētas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma

1. panta 11. punktā.

3. Pabalsts krīzes situācijā ir pašvaldības nodrošināta materiāla palīdzība, kuru, ņemot vērā stihiskas nelaimes vai iepriekš neparedzamu apstākļu radīto zaudējumu sekas, piešķir ģimenei (personai), neizvērtējot ģimenes (personas) ienākumus.

4. Pabalsta krīzes situācijā mērķis ir novērst vai mazināt krīzes situācijas izraisītās negatīvās sekas personas dzīvē.

5. Nosakot pabalsta krīzes situācijā apmēru, tiek ņemts vērā:

5.1. apstākļu radīto zaudējumu apmērs;

5.2. pabalsta pieprasītāja spējas apmierināt savas pamatvajadzības, izmantojot savā rīcībā esošos resursus.

6. Pabalsta krīzes situācijā apmērs Rojas novadā tiek noteikts līdz 500 eiro vienai ģimenei (personai) kalendārā gada laikā, nepārsniedzot faktisko izdevumu apmēru. Piešķirot pabalstu, tiek ņemts vērā dokumentāli pamatots nepieciešamo līdzekļu apjoms pamatvajadzību nodrošināšanai (pakalpojumi, preču izmaksas u.c.).

7. Pabalsta pieprasītājs, uzrādot personu apliecinošu dokumentu, iesniedz Rojas novada Sociālajā dienestā:

7.1. iesniegumu, norādot problēmu, vēlamu situācijas risinājumu un nepieciešamā pabalsta apmēru;

7.2. krīzes situācijas apliecinošus dokumentus.

8. Iesniedzot iesniegumu, pabalsta pieprasītājs Sociālajam dienestam dod atļauju izmantot pašvaldības un valsts datu reģistros pieejamo informāciju par ģimeni (personu).

9. Sociālais dienests ir tiesīgs pieprasīt citus situācijas izvērtēšanai nepieciešamos dokumentus, ja nepieciešamos faktus un apstākļus nav iespējams noskaidrot tam pieejamos valsts un pašvaldības reģistros.

10. Lēmums par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu un pabalsta apmēru vai arī lēmumu par atteikumu piešķirt pabalstu tiek pieņemts ne vēlāk kā 15 (piecpadsmit) darba dienu laikā no iesnieguma un nepieciešamo dokumentu saņemšanas brīža.

11. Sociālā dienesta lēmumu par pabalsta krīzes situācijā piešķiršanu un pabalsta apmēru vai arī lēmumu par atteikumu piešķirt pabalstu var apstrīdēt Rojas novada domes priekšsēdētājam lēmumā noteiktajā kārtībā un termiņā.

12. Noteikumi publicējami un stājas spēkā likuma „Par pašvaldībām” 45. pantā noteiktajā kārtībā.

Domes priekšsēdētāja
E. Kārklīņa

Nr. 12/2017

APSTIPRINĀTI

ar Rojas novada domes 2017. gada 17. oktobra sēdes lēmumu Nr. 190 (protokols Nr. 13)

PRECIZĒTI

ar Rojas novada domes 2017. gada 19. decembra sēdes lēmumu Nr. 245 (protokols Nr. 15)

Par grozījumiem Rojas novada pašvaldības 19.02.2013. saistošajos noteikumos Nr. 7/2013

„Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rojas novadā”

Izdoti saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 3. panta otro daļu, 33. panta otro daļu, 35. panta trešo, ceturto un piekto daļu, likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā” 14. panta sesto daļu, Ministru kabineta

2010. gada 30. marta noteikumu Nr. 299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 10. punktu, Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 75 „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenošanu izvēles principiem” 141.6 punktu, Ministru kabineta 2009. gada 17. jūnija noteikumu Nr. 550 „Kārtība, kādā aprēķināms, piešķirams, izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un slēdzama vienošanās par līdzdarbību” 13. un 6. punktu, Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumu Nr. 1036 „Audžuģimenes noteikumi” 43. punktu

1. Izdarīt Rojas novada pašvaldības 19.02.2013. saistošajos noteikumos Nr. 7/2013 „Par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu vai maznodrošinātu un sociālajiem pabalstiem Rojas novadā” (turpmāk tekstā – Noteikumi 7/2013) šādus grozījumus:

1.1. Svītrot Noteikumu 7/2013 2. punkta

2.1. apakšpunktā vārdu savienojumu „vērtspapīru esamību”.

1.2. Svītrot Noteikumu 7/2013 2. punkta apakšpunktu 2.7.

1.3. Izteikt Noteikumu 7/2013 3. punkta apakšpunktu 3.2. šādā redakcijā:

„3.2. iesniedz ienākumus un materiālos resursus apliecinošus dokumentus par sevi un ģimenes locekļiem.”.

1.4. Svītrot Noteikumu 7/2013 8. punktu.

1.5. Izteikt Noteikumu 7/2013 12. punkta apakšpunktus šādā redakcijā:

„12.1. ģimenes (personas) īpašumā esošā kustamā manta – mehāniskie transportlīdzekļi – ne vairāk kā viena vienība ģimenei (personai) vai divas vienības, ja ģimenē aug bērns invalīds.”.

„12.2. viena garāža transportlīdzekļa novietojumam, ja ģimenei (personai) pieder automobīls, kurš atbilst šo saistošo noteikumu 12.1. apakšpunktā minētajiem kritērijiem, un, ja garāžā netiek veikta saimnieciskā darbība, tā netiek izīrēta vai iznomāta;

1.6. Svītrot Noteikumu 7/2013 12. punkta apakšpunktus 12.6. un 12.7.

1.7. Svītrot Noteikumu 7/2013 19. punkta apakšpunktus 19.8. un 19.9.

1.8. Svītrot Noteikumu 7/2013 23. punktu.

1.9. Svītrot Noteikumu 7/2013 24. punktu.

1.10. Svītrot Noteikumu 7/2013 37. punktu un tā apakšpunktus.

1.11. Izteikt Noteikumu 7/2013 57. punkta 57.2. apakšpunktu šādā redakcijā: „57.2. materiālu palīdzību ārstniecības personu nozīmētu

medikamentu iegādes izdevumu daļas samaksai”.

1.12. Izteikt Noteikumu 7/2013 61. punkta 61.3.2. apakšpunktu šādā redakcijā:

„61.3.2. pabalsta apmērs ir 130,00 eiro vai personai ar invaliditāti kopš bērnības – 215,00 eiro;

1.13. Izteikt Noteikumu 7/2013 61. punkta 61.4.5. apakšpunktu šādā redakcijā:

„61.4.5. pabalsta apmērs ir 65,00 eiro mēnesī vai personai ar invaliditāti kopš bērnības – 140,00 eiro mēnesī, un pabalsts tiek izmaksāts katru mēnesi līdz attiecīgās izglītības pakāpes ieguvei;

1.14. Izteikt Noteikumu 7/2013 63. punktu šādā redakcijā:

„63. Pašvaldības ikmēneša pabalsts uzturam katra audžuģimenē ievietotā bērna uzturēšanai ir 180,00 eiro apmērā. Par nepilnu mēnesi pabalsta bērna uzturam apmērs tiek aprēķināts proporcionāli dienu skaitam.

1.15. Svītrot Noteikumu 7/2013 66. punktu.

1.15. Svītrot Noteikumu 7/2013 XV nodaļu.

1.17. Svītrot Noteikumu 7/2013 XVI nodaļu.

2. Saistošie noteikumi publicējami informatīvajā izdevumā „Banga” un stājas spēkā 2018. gada 1. janvārī.

Domes priekšsēdētāja
E. Kārklīņa

Nr. 15/2017

APSTIPRINĀTS

ar Rojas novada domes 2017. gada 19. decembra sēdes lēmumu Nr. 243 (protokols Nr. 15)

Par materiāliem pabalstiem Rojas novadā

Izdoti saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām” 43. panta trešo daļu

I Vispārīgie jautājumi

1. Saistošie noteikumi nosaka Rojas novada pašvaldības atsevišķus papildus materiālās palīdzības veidus (turpmāk tekstā arī – pabalsts), to apmērus, saņemšanas kārtību, kādā piešķirams un izmaksājams pabalsts, pieņemto lēmumu apstrīdēšanas kārtību un to personu loku, kurām ir tiesības saņemt šajos noteikumos paredzētos pabalstus.

2. Tiesības saņemt Rojas novada pašvaldības atsevišķo papildu materiālo palīdzību ir personām/ģimenēm, kuras deklarējušas savu pamata dzīvesvietu Rojas novadā.

3. Pabalstus, neizvērtējot personas/ģimenes ienākumus, piešķir vienu reizi kalendārā gadā un izmaksā Rojas novada domē apstiprinātā budžeta ietvaros.

4. Pabalstu saņēmēju saraksti nav publicējami.

II Papildu materiālās palīdzības veidi un apmērs

5. Rojas novada pašvaldība sniedz šādus papildus materiālās palīdzības veidus:

5.1. dzīves jubilejās – 70; 75; 80; 85; 90 un pārējās dzimšanas dienās, piešķirot naudas pabalstu 50,00 eiro apmērā;

5.2. vienreizējs pabalsts 100 gadu jubilejā 150,00 eiro apmērā;

5.3. ikgadējs vienreizējs pabalsts politiski represētām personām, atzīmējot Latvijas Republi-

kas proklamēšanas gadadienu, 20,00 eiro apmērā;

5.4. vienreizējs pabalsts sakarā ar bērna dzimšanu 100,00 (viens simts eiro) apmērā, tiek izmaksāts pēc jaundzimušā bērna dzīves vietas deklarēšanas Rojas novadā, tam no bērnu vecākiem, kurš savu dzīves vietu ir deklarējis Rojas novadā, bet gadījumos, kad abu bērnu vecāku dzīves vietas ir deklarētas Rojas novadā, pabalsts tiek izmaksāts jaundzimušā mātei (jaundzimušā mātes nāves gadījumā bērna tēvam).

5.5. Atbalstot ģimenes ar bērniem, kuri ir aizbildnībā vai dzīvo audžuģimenē, vai ir adoptēti bērni (izņemot gadījumus, kad viens laulātais adoptējis otra laulātā bērnu), un daudz bērnu ģimenes, tiek piešķirts:

5.5.1. ēdināšanas pabalsts pirmsskolas izglītības iestādēs bērniem, kuri apmeklē Rojas novada pirmsskolas izglītības iestādes – 100% apmērā;

5.5.2. brīvpusdienas (ēdināšanas pabalsts) izglītojamajiem, kuri iegūst pamatizglītību vai vispārējo vidējo izglītību Rojas novada pašvaldības izglītības iestādē. Pusdienu maksas apmēru vienam izglītojamajam vienai dienai ar lēmumu nosaka Rojas novada dome.

5.6. Godinot ģimeniskās vērtības, kas garantē tautas pastāvēšanu, izdzīvošanu un attīstību, piešķirt vienreizēju materiālo pabalstu 50 eiro apmērā katram no laulātiem, kuri vienā reģistrētā laulībā nodzīvojuši piecdesmit gadus un vairāk, ar sekojošiem nosacījumiem un kārtībā vienreizējais materiālais pabalsts kāzu jubilejā tiem laulātiem, kuri attiecīgajā kalendārā gadā, vienā reģistrētā laulībā nodzīvojuši piecdesmit, piecdesmit piecus, sešdesmit, sešdesmit piecus, septiņdesmit un septiņdesmit piecus gadus, no kuriem vismaz viens laulātais savu dzīves vietu ir deklarējis Rojas novada administratīvajā teritorijā jau pirms kalendārā gada sākuma, kurā laulātie sasniedz šajos noteikumos minēto kāzu jubileju.

III Papildus materiālās palīdzības piešķiršanas un izmaksas kārtība

6. Personu sarakstu, kurām izmaksājami pa-

balsti, izmantojot pieejamās valsts vienotās informācijas sistēmas, sagatavo un iesniedz Rojas novada domes Finanšu un grāmatvedības nodaļai Rojas novada Dzimtsarakstu nodaļā (turpmāk – Dzimtsarakstu nodaļa), kas pieņem lēmumus par pabalstu piešķiršanu vai atteikumu piešķirt pabalstus.

7. Šo saistošo noteikumu 5.4. punktā gadījumā, ja bērna dzimšanas reģistrācija tiek veikta citas pašvaldības dzimtsarakstu nodaļā, elektroniski deklarējot jaundzimušā bērna dzīvesvietu Rojas novadā, un 5.5. punktā minētie pabalsti tiek piešķirti uz personas iesnieguma pamata, pārējos gadījumos materiālie pabalsti tiek piešķirti, nepieprasot iesniegumu. Pabalsti tiek piešķirti, neizvērtējot ienākumus katram pabalsta saņēmējam.

8. Rojas novada Dzimtsarakstu nodaļa nodrošina pabalsta izmaksas laika paziņošanu un organizē pabalstu izmaksāšanu, iesaistot Rojas novada domes deputātus un sabiedriskās organizācijas, kuras darbojas Rojas novada teritorijā.

9. Ja piešķirtais pabalsts nav izmaksāts noteiktajā termiņā pabalsta izmaksātāja vainas dēļ, pabalstu izmaksā bez termiņa ierobežojuma.

10. Ja pabalsta saņēmējs pabalstu nav saņēmis termiņā, sakarā ar apstākļiem, kuros nav vainīgs pabalsta izmaksātājs, tad pabalsta saņēmējs pabalstu var pieprasīt trīs mēnešu laikā no dienas, kad radās tiesības uz pabalsta saņemšanu.

11. Apakšpunktos 5.1., 5.2. un 5.6. minēto pabalstu izmaksā dzīvesvietā vai svinīgajos pasākumos, vai pēc pabalsta saņēmēju iesnieguma saņemšanas, Rojas novada domes kasē vai pārskaita uz pabalsta saņēmēja kontu kredītiestādē.

12. 5.3., 5.4. Apakšpunktos minētos pabalstus izmaksā Rojas novada domes kasē, uzrādot personas apliecinošu dokumentu, vai pārskaita uz pabalsta saņēmēja kontu kredītiestādē.

13. Apakšpunktā 5.4. paredzētais vienreizējais pabalsts netiek piešķirts jaundzimušo vecākiem, kuriem iepriekš ir atņemtas bērnu aprūpes tiesības.

14. Pabalstu izmaksā no Rojas novada pašvaldības budžeta līdzekļiem.

IV Lēmuma apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība

16. Dzimtsaraksta nodaļa lēmumus par materiālās palīdzības piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, pieņem Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

17. Lēmumu par materiālās palīdzības piešķiršanu Dzimtsaraksta nodaļā palīdzības saņēmējam paziņo mutvārdos, bet par atteikumu piešķirt pabalstu, Dzimtsarakstu nodaļā noformē rakstveida lēmumu, norādot atteikuma iemeslus, kā arī lēmuma pārsūdzēšanas termiņus un kārtību.

18. Rojas novada Dzimtsarakstu nodaļas izdotos administratīvos aktus un faktiskos rīcību, attiecībā uz šajos saistošos noteikumos noteikto pabalstu piešķiršanu, apstrīd pašvaldības Administratīvajā komisijā. Iesniegumu par administratīva akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu iesniedz pašvaldības administrācijas tehniskajai sekretārei Zvejnieku ielā 3, Rojā, Rojas novadā, LV 3264, nosūta pa pastu Rojas novada domei, Zvejnieku ielā 3, Rojā, Rojas novadā, LV 3264, vai ar elektronisko parakstu uz e-pastu. Pašvaldības Administratīvās komisijas izdotos administratīvos aktus un faktiskos rīcību pārsūdz Administratīvajā rajona tiesā.

V Noslēguma jautājumi

19. Dzimtsaraksta nodaļa ir atbildīga par saistošo noteikumu izpildi.

20. Ar šo saistošo noteikumu spēkā stāšanās zaudē spēku Rojas novada pašvaldības 21.02.2012. saistošie noteikumi Nr. 6/2012 „Par materiāliem pabalstiem Rojas novadā”.

21. Saistošie noteikumi publicējami informatīvajā izdevumā „Banga” un stājas spēkā likuma „Par pašvaldībām” 45. pantā noteiktajā kārtībā.

Domes priekšsēdētāja
E. Kārklīņa

Zviedrijā gūtā pieredze

Pagājušā gada nogalē pieredzes apmaiņas braucienā uz Gēteborgu (Zviedrija) devās 15 bāriņtiesu un sociālo dienestu pārstāvji no dažādām Latvijas pašvaldībām, tostarp Rojas Sociālā dienesta vadītāja Lāsma Pūce un sociālā darbiniece Iveta Briede. Par gūtajiem iespaidiem stāsta Lāsma Pūce.

Pēdējo pāris gadu laikā Latvijā īpaši aktualizējušies jautājumi sociālā dienesta, bāriņtiesas un pārējo bērnu tiesību aizsardzības jomā strādājošo vidū – kā uzlabot sadarbību, kas kuram jādara, kā varam palīdzēt bērniem un viņu ģimenēm? Laiku pa laikam skaļi izskanējuši un daudzus Latvijas iedzīvotājus emocionāli skāruši tie tragiskie negadījumi, kad cietuši un gājuši bojā bērni – nepietiekamas aprūpes, nepieskatīšanas, līdzcilvēku nevēlības, vienaldzības vai amatpersonu nekoordinētas un novēlotas rīcības dēļ. Šie gadījumi liek meklēt jaunus risinājumus, sadarbības veidus un formas, kā īstenot Latvijas normatīvajos aktos ierakstītās bērnu tiesības. Dažādu institūciju profesionāli mēģina vienoties par kopīgām – uz bērnu fokusētām – stratēģijām, lai palīdzētu gan bērnam, gan ģimenei, gan ievērotu savas profesionālās robežas. Ne vienmēr ir viegli vienoties, jo katram profesionālim ir savs atšķirīgs redzējums. Pagājušā gada pirmajā pusē Rojā, sadarbībā ar Nodibinājumu „C Modulis” un supervizoru Kārlis Višu, tika organizētas apmācības un supervīzijas mūsu novada speciālistiem bērnu tiesību jomā, bet gada otrajā pusē Kārlis Viša sadarbībā ar Zviedrijā dzīvojošo sociālo darbinieci (ģimenes terapeiti) Ilzi Norman piedāvāja sociālo dienestu un bāriņtiesu vadītāju 40 stundu mācību – pozitīvās prakses izpētes un kvalifikācijas paaugstināšanas programmu „Bērnu tiesību sistēma (aizsardzība), profesionālā starpnozaru sadarbība un sociālie pakalpojumi”, kas notika Gēteborgā, Zviedrijā.

Gēteborgā mums bija iespēja iepazīties ar Zviedrijas bērnu tiesību aizsardzības sistēmu, uzzināt, kā notiek sadarbība starp sociālo darbinieku (gadījuma vadītāju), bērnu tiesību aizsardzības speciālistu (bāriņtiesu) un pakalpojuma sniedzējiem, kāds ir kompetenču un robežu sadalījums starpinstitucionālajā sadarbībā, kā notiek darbs ar ģimenes sistēmu, kādi sociālie pakalpojumi tiek sniegti bērnam un ģimenes atbalstam. Uzzinājām par Zviedrijas pieredzi audžuģimeņu atlasē, pārraudzībā, par sadarbību ar bioloģisko un audžuģimeni. Bija interesanti novērot, kā princips „Bērns centrā” tiek realizēts praksē. Iepazināmies, kā strādā krīžu komanda ar augsta riska ģimenēm, kā notiek bērna izņemšana no ģimenes un atgriešana.

Viesojoties Gēteborgas pašvaldības sociālajā dienestā, uzzinājām, kā darbojas t.s. SSP modelis. Tā ir atsevišķa struktūrvienība ar koordinātoru, kurš ir pašvaldības algota amatpersona. SSP koordinē sadarbību starp skolu, sociālo dienestu, policiju un jauniešu brīvā laika pavadīšanas iestādēm. Zviedrijā nav tāda iestāde kā bāriņtiesa Latvijas izpratnē, bet šīs funkcijas veic sociālā dienesta struktūrā esošie bērnu tiesību aizsardzības speciālisti. Mērķa grupa šādai sadarbībai ir bērni un jaunieši. Sadarbības mērķis ir izveidot drošu un atbalstošu vidi, kurā jaunieši jūtas droši par nākotni un ir ieaicināti sabiedrībā. Galvenie sadarbības apakšmērķi ir sekojoši: veikt preventīvos pasākumus, lai samazinātu kriminālās situācijas, noziedzības, atkarības jauniešu vidū un novērstu jauniešu destruktīvās darbības, jauniešu iesaistīšanos bandās.

Kas raksturīgs SSP modelim? Tā ir skaidra struktūra – katram sadarbības partnerim ir savi konkrēti uzdevumi, notiek regulāras tikšanās – ik pa trīs nedēļām visi partneri tiekas, lai

Sociālās rehabilitācijas iestādes darbinieces Jūlija un Kicke dalās pieredzē.

pārrunātu gan konkrētus individuālos gadījumus, gan kādas jauniešu grupas problemātiku, piemēram, ja pamanītas kādas grūtības, risku iezīmes jauniešu uzvedībā u.tml., kā arī sastādītu sadarbības plānus. Partneri izsaka, ko katrs varētu darīt, lai situācija uzlabotos, tas tiek ierakstīts un nākamajā reizē par to runā – kā ir veicies ar uzdevumu izpildi.

SSPF modeli darbs notiek divos līmeņos. Pirmais līmenis – tā ir vadības grupa, kur tiek veikta situācijas izpēte un pieņemti būtiski lēmumi bērnu un jauniešu tiesību jomā kopienas līmenī, un ir iespējas izteikt priekšlikumus un ietekmēt izmaiņas politiskā līmenī. Vadības grupā ir pašvaldības iestāžu vadītāji no dažādiem sektoriem – izglītības pārvaldes, policijas, sociālā dienesta un jauniešu brīvā laika pavadīšanas iestādēm. Otrajā līmenī ir praktiskā darba veicēji. Tāpat kā vadības, arī darba grupā ir pārstāvji no dažādiem sektoriem.

Visi šie jautājumi ir aktuāli arī Latvijā. Pēc vairākiem nelaimes gadījumiem ar bērniem, kas notikuši Latvijā, tika atzīts, ka Latvijā ir vāja sadarbība starp institūcijām – sociālo dienestu, bāriņtiesu, policiju, ģimenes ārstiem, izglītības iestādēm utt. It kā katra iestāde savu darbu dara, bet pētījums parāda, ka nav vienotas sadarbības. Pagājušā gada nogalē Latvijā tika apstiprināti Ministru kabineta Noteikumi par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā, kur teikts, ka katrā pašvaldībā jābūt izveidotām šīm sadarbības grupām, kurās ir pārstāvji no sociālā dienesta, bāriņtiesas, izglītības iestādēm un policijas. Arī mūsu pašvaldībā šāda grupa tika izveidota. Gēteborgas pieredze būs noderīga, strādājot arī Latvijas modeli.

Tiekoties un runājot ar zviedru kolēģiem, ļoti pamanāms bija viņu domāšanas veids, cilvēka redzējums, attieksme un pieeja, kas dažkārt atšķiras no Latvijas pieredzes. Tieši ētiskie jautājumi uzrunāja visvairāk. Strādājot ar ģimenēm, jautājumi vienmēr tiek skatīti no bērna perspektīvas, tas palīdz pieņemt pareizākus un vislabākos lēmumus bērna interesēs, ar ko varbūt ne vienmēr ir apmierināti vecāki.

Labi pamanāma bija zviedru kolēģu diskusiju kultūra. Lēmumi netiek pieņemti sasteigti, nepārdomāti, bet diskusijām tiek atvēlēts laiks, lai visas iesaistītās puses tiktu uzklāstas, lai visi var izteikties, un, ja viedokļi atšķiras, izzinātu, kāds tam iemesls, līdz ar to iegūstot jaunu, daudz plašāku redzējumu uz situāciju un, panākot vienotu skatījumu (*consensus*).

Kaimiņvalstī vērojama izteikta cieņa un respekts pret ikvienu cilvēku, viņa vajadzībām. Tas vistiešākā veidā attiecas arī uz sociālā darba jomu. Nekas netiek nolemts bez cilvēka klātbūtnes, viņš tiek aktīvi iesaistīts risinājumu meklēšanā, sadarbojoties ar visām iesaistītajām institūcijām – skolu, bērnu darzu vai jauniešu centru, iesaistās arī policija un mediķi. Ģimenei, ieklausoties speciālistu un citu iesaistīto cil-

vēku redzējumā, ir iespēja paskatīties no malas un ieraudzīt reālo situāciju. Ģimene nekad nesaņem nosodījumu, arī tad, ja viņu dzīves veids nav īsti pieņemams, ģimenei tiek izrādīta cieņa, sapratne par to, ka tā ir nonākusi grūtā situācijā un tiek piedāvāts atbalsts, lai bērnam nebūtu jāaudzē savus vecākus. Liela uzmanība tiek pievērsta stiprajām pusēm, resursiem, kas ir katrā ģimenē. Cilvēks nekad netiek uzskatīts kā problemātisks, zviedri uzsver, ka problemātiska ir vide, kurā cilvēks dzīvo, nevis pats cilvēks. Bija patīkami dzirdēt, ka Zviedrijā atršanās sociālā dienesta redzes lokā netiek uzverts kā sods, arī labi situētas ģimenes labprāt izmanto iespēju saņemt sociālā dienesta atbalstu. Arī Zviedrijā ir gadījumi, kad vecāki neatzīst problēmu, nesadarbojas, un tad bērns ir jāizņem no ģimenes un jāievieto audžuģimenē, bet šādi gadījumi ir samērā reti. Bērnu no ģimenes Zviedrijā var izņemt tikai ar tiesas lēmumu, un tas ir ļoti sarežģīts process. Ja bērns, neskatoties uz problemātisko situāciju, tomēr paliek ģimenē, sociālajam dienestam ir jānodrošina pakalpojumi, lai bērns saņemtu atbalstu.

Viens no pirmajiem sociālajiem pakalpojumiem, ko iepazīnām Zviedrijā, bija intensīvais sociālā atbalsta – terapijas darbs ar 4–6 ģimenēm. Šī iestāde nedaudz līdzinās mūsu krīžu centram, tajā atrodas 6 dzīvokļi, katrā ģimenē – vecāki kopā ar bērniem – te dzīvo 6–8 nedēļas. Iestādē strādā 20 cilvēku komanda – augsta līmeņa sociālie darbinieki/terapeiti. Šajā centrā ģimenes atrodas profesionāļu uzraudzībā 24 stundas diennaktī. Dažām ģimenēm ir vajadzīga aizsardzība, citām novērošana, padziļināta izpēte, lai saprastu, kādas ir ģimenes grūtības, kā tiek galā ar bērnu aprūpi, vai spēj emocionāli atbalstīt savus bērnus, kā spēj tikt galā ar sadzīves lietām, kādas prasmes jāiemāca, kādi pakalpojumi būtu nepieciešami. Tikai ilgākā laikā parādās īstie ģimeņu uzvedības modeļi. Pēc 6–8 nedēļām sociālais dienests var saņemt padziļinātās izvērtēšanas ziņojumu par ģimenes grūtībām un resursiem, kādi pakalpojumi konkrētajai ģimenei nepieciešami. Dzīvojot centrā – ģimeņu mājā, parasti jau pēc 6 nedēļām ir vērojama liela uzlabošanās ģimenes prasmēs, savstarpējās attiecībās. Kā zviedri paši uzsver, šeit centrā viņi nodarbojas tikai ar „vecākošanas” prasmēm, nekādi lēmumi par ģimeni netiek pieņemti. Pamanīju, cik zviedru kolēģi rūpīgi pārdomā, vai ģimenes, vai dzīvo līdzās, būs saderīgas, kas viņu slīktā pieredze nekārtīgi citai ģimenei. Ļoti individuāla, uz cilvēku, viņa vajadzībām vērstā pieeja. Bija noderīgi iepazīties ar jaunām metodēm, lai, strādājot ar bērnu, palīdzētu bērnam savu traumatisko stāstu izstāstīt viņam saudzējošā veidā, izmantojot simbolus, tēlus.

Zviedrijā lielu daļu sociālos pakalpojumus sniedz nevalstiskās organizācijas, no kurām pašvaldības pārņem pakalpojumus, un šis modelis labi strādā. Latvijā vēl joprojām ļoti pietrūkst kvalitatīvu, daudzveidīgu, uz klientu vaja-

Sociālās rehabilitācijas ēka Gēteborgā. L. Pūces foto

dzībām orientētu sociālo pakalpojumu piedāvājumu.

Gēteborgā apmeklējām Kontaktverksamhet (Sociālo dienestu struktūrvienība) – audžuģimeņu, kontaktģimeņu atbalsta centru. Šī ir pašvaldības izveidota institūcija, kas nodarbojas ar audžuģimeņu atlasī. Vispirms gan pašvaldības dara visu, lai bērns paliktu bioloģiskajā ģimenē, ja tas nav iespējams – tiek meklēta audžuģimene, jo bērnam nav Zviedrijā nav. Par audžuģimenēm Zviedrijā piesakās samērā daudz cilvēku, bet tiek veikta ļoti rūpīga atlase vairākās kārtās. Piemēram, no 600 ģimenēm, kas pieteikušās, audžuģimeņu statusam atbilda kādas 40. Svarīgi, lai potenciālā audžuģimene būtu finansiāli patstāvīga, lai tai nebūtu likumpārkāpumu un nodokļu parādu, lai bērnam būtu sava telpa, tiek apskatīta arī māja, tiek skatīts, vai tā būtu piemērota dzīvesvieta, vai potenciālajiem vecākiem pašiem ir veselīgs dzīves modelis, bet pats galvenais, topošajiem audžuvecākiem ir jābūt patiesai vēlmei un vietai sirdī. Visām audžuģimenēm obligāti jāiziet apmācības.

Zviedrijā ir arī tā saucamās kontaktģimenes, kad bērns paliek dzīvo pie saviem bioloģiskajiem vecākiem, bet viņam ir otra, papildus ģimene – ar veselīgu ģimenes modeli, kurā bērns vajadzības gadījumā var vērsties pēc palīdzības, un bērns var daļu laika pavadīt kopā ar kontaktģimeni, kura cenšas bērnam iedot to, ko nespēj vecāki.

Ļoti vērtīgu pieredzi guvām *Familjevårds stiftelse i Göteborg*, iepazīstoties ar atbalsta programmu – sociālās terapijas, atbalsta un rehabilitācijas programmu – ģimenēm. Šis ir ģimeņu aprūpes fonds – nevalstiska organizācija, kas savā ziņā ir unikāla arī Zviedrijā. Šeit sniegtais pakalpojums ir ļoti liels atbalsts sociālā dienesta darbā. Organizācija ir uzrunājusi, izveidojusi, apmācījusi un regulāri supervīzē (sniedz atbalstu) 30 audžuģimenēm. Šis nav audžuģimenes klasiskā izpratnē, šī ir ģimenes atbalsta terapija. Atlasītajām audžuģimenēm ir veselīgs dabīgais dzīves un savstarpējo attiecību modelis, ģimene ir labi funkcionējoša un, uzsākot pildīt audžuģimenes pienākumus, vecāki turpina dzīvot savu parasto dzīvi, strādāt savu līdzšinējo darbu, nodarboties ar hobijiem, organizēt mājas dzīvi, kopīgu atpūti ģimenei utt. Tieši šī dabīgā vide ir dziedinoša un tai ir milzīgs terapeitiskais efekts. Šajā programmā strādā ar 3 grupām – pieaugušajiem ar īpašām vajadzībām, jauniešiem ar vecākiem un vecākiem ar bērniem. Piemēram, ir vecāki ar zemām pamatprasmēm, iespējams, ar garīgās attīstības traucējumiem, arī viņi veido ģimenes, dzimst bērni, taču viņi ar to visu lāgā netiek galā. Zviedrijā māmiņai ar bērniem būtu iespējams saņemt šādu pakalpojumu un, kādu laiku – 6-12-24 mēnešus – dzīvojot veselīgā ģimenē, viņa sajostos atbalstīta, iemācītos priedēties par savu mazuli un sākt rūpēties par bērnu, sevi, ieraudzītu, kā dzīvo audžuģimene un ko var saņemt sev.

Tikāmies ar Gēteborgas sociālā de-

partamenta darbiniekiem un „*Familjarat*”, kas tulkojumā no zviedru valodas būtu ģimeņu tiesa. Šī iestāde veic valsts un pašvaldības funkcijas bērnu tiesību aizsardzības jomā, nedaudz līdzīgi mūsu bāriņtiesai. Kā viens no galvenajiem jautājumiem, ar ko viņi nodarbojas, ir bērnu paternitātes noteikšana. Arī Zviedrijā liels skaits ir vecāku, kas nav laulībā, līdz ar to viņiem jānododas apliecināt bērna tēvu un ierakstīt viņa vārdu dokumentos. Grūtības ir tad, ja māte nezina, vai negrib norādīt bērna tēvu, ja tēvs izvairās no atbildības, arī, ja tēvs dzīvo ārzemēs, tad sadarbojas ar attiecīgās valsts vēstniecību. Ja māte izvairās atklāt tēva vārdu, viņa nevar saņemt pabalstu no valsts. Zviedrijā uzskata, ka katram bērnam ir tiesības zināt savu izcelsmi, un katram bērnam ir tiesības uz ekonomisku labklājību, atbalstu no vecākiem un mantojuma tiesībām. Līdz ar to šī iestāde strādā, lai bērna tiesības tiktu ievērotas un tēva vārds tiktu ierakstīts dokumentos. Zviedrijā tie ir īpaši gadījumi, ja aile, kur jānorāda tēvs, tiek ievilkta svītriņa. Tie varētu būt bērna mākslīgas ieņemšanas gadījumi, ja tēvs anonīms. Zviedrijā nereti nākas saskarties ar situācijām, kad bērns dzimst homoseksuālajās ģimenēs un otrs vecāks arī vēlas, lai viņu ieraksta dokumentos kā oficiālu māti, tēvu. Nākas saskarties ar gadījumiem, kad bērns dzimis, izmantojot surrogātmātes pakalpojumu kādā citā valstī, un vecāki vēlas reģistrēt kā savu bērnu – Zviedrijā to šobrīd likums aizliedz. Šī iestāde arī risina vecāku strīdus par to, kā rūpēties par bērnu pēc vecāku šķiršanās, un citus ar bērnu tiesībām saistītus jautājumus. Visos gadījumos galvenais fokuss vērst uz bērnu un viņa tiesībām.

Pēdējā dienā tikāmies ar Zviedrijā dzīvojošu latvieti Ilzi Norman, kura Gēteborgā strādā par sociālo darbinieku, ģimeņu terapeitu un supervīzoru. Ilze palīdzēja atbildēt uz visiem neatbildētajiem jautājumiem, palīdzēja sastrukturēt jauniegūtās zināšanas un pieredzi, daudz tika runāts par ētikas jautājumiem. Zviedrijā ir ļoti daudz sociālā darba speciālistu, katrs atbildīgs par savu jomu, konkrētiem uzdevumiem, katrs strādā savā atbildības līmenī. Latvijā nereti sociālais darbinieks vienlaikus pilda vairākus uzdevumus. Aizdomāties lika Ilzes teiktais, ja piekristam un uzņemamies darīt vairāk, nekā iespējams kvalitatīvi izdarīt, tas nav ētiski ne pret klientiem, ne pret pašu darbinieku, un tiek palielināts sociālā darbinieka izdegšanas risks.

Zviedrijā iegūtā pieredze ir ļoti vērtīga un noderīga darbā, kā arī ļoti iedvesmojoša attīstībai. Ir iegūts gan apliecinājums tam, kā darām, gan iegūtas atziņas turpmākajam. Visi Zviedrijā redzētie sociālie pakalpojumi ir balstīti uz attiecību veidošanu, ētisku, pieņemamo, cieņas pilnu, labvēlīgu attieksmi. Visi, gan bērni, gan pieaugušie, attīstās caur attiecībām. Un attiecībām svarīgi iedot laiku.

Lāsma Pūce,
Sociālā dienesta vadītāja

Kaimiņu būšana Selgas ielā

Dace Klabere

3. februārī Rojas Jūras zvejniecības muzejā jau piekto reizi tika svinēta Selgas ielas vārdadiena. Šī gada tēma – kaimiņu būšana Selgas ielā.

Uz pasākumu bija ieradušies gan esošie, gan bijušie Selgas ielas iedzīvotāji un Rojas patrioti. Kā atzina klātesošie, šajā steidzīgajā tehnoloģiju laikmetā, kādā dzīvojam šodien, kaimiņu būšanai vairs ne tuvu nav tāda loma, kāda tā bija kādreiz, pirms gadiem 40 un vairāk. Bija laiki, kad kaimiņi bija lietas kursā par kaimiņu – kad cūka kaujama, kad rudzi jānovāc, kad būs kartupeļu un siena talkas. Kopā strādāja, kopā bija gan bērns, gan priecīgos notikumus. Kristības un kāzas ar pārsimts viesu piedalīšanos un kārtīgu orķestri bija norma. Arī mazākos godos allaž atradās kāds, kas spēlēja akordeonu, un tad jau viesi ļāvas lustīgam dejas solim.

Šajā pēcpusdienā visvairāk atmiņu raisījās ap bijušajām „Upītēm” (Selgas iela 10), „Okeāniem” (Selgas 16) un tagadējo muzeja ēku. Vai daudzi vairs atceras, ka „Upītēs” atradies pirmais zvejnieku kolhoza kantoris? Kā pastāstīja Melānija Varba, tā bijusi viņas pirmā darbavieta, kad 17 gadus vecā meitene no Jelgavas pēc grāmatvežu kursu beigšanas atsūtīta strādāt uz Roju. Telpas bijušas pavisam nelielas, tādēļ vai iekrtas, kurš spraucies garām, pamanījies jauno

meiteni aiz bizēm paraustīt. Vēl atceramies, ka „Upītēs” kādreiz bijusi arī frizētava, veikals un vairāki dzīvokļi. Vairāki dzīvokļi tur ir joprojām, bet bērni „Upītēs” pavadījuši arī Mārīte Šeina, kurai par šo bērniņas posmu ir vislabākās atmiņas. Apkārt bērnu netrūka, ar ko nodarboties bija vienmēr, un kādreiz gādījās arī aizmigt uz kaimiņienes dīvāna, kura savukārt vienmēr devās vakariņās uz kaimiņu dzīvokli pie Mārītes mammas. Bet, kad kaimiņi kāvuši cūku, Mārītes mammai bijis jāiet palīgā gan pamācīt, kā desas taisāmas, gan pieskatīt, lai tās tiek pareizi nožāvētas.

Vislabākās atmiņas par savu bērniņas māju „Okeāniem” ir arī rojeniecei Aijai Pēterhofai. Bērniņā ar kaimiņu bērniem daudz blēņu darīts. Mājas pagrabs, kas tagad izskatās tik sacucis, tolaik licies milzīgs un ziemā pat izmantots par kalniņu, no kura laisties ar ragavām, bet daudzie malkas šķūniši... Tie noderējuši gan visdažādākajām spēlēm, gan puikām, kur uzpīpēt, un tad, ka netālajā klubā notikušas balles, pa šķūniša spraugām itin labi varēja noskatīties, kā jaunie pāriši bučojas. No kaimiņu būšanas „Okeānos” izaugusi trīs sieviešu draudzība mūža garumā.

Inese Čible atzina, ka viņa ir Selgas ielas 35 iedzīvotāja. Nodzīvojot šajā mājā vairāk nekā 20 gadus, Inese joprojām ar labu vārdu piemin apkārtējos

kaimiņus, ar kuriem viņas ģimenei izeidojušas siltas attiecības. Inesei joprojām atmiņā milzīgie bērni gājieni ar orķestri priekšgalā, kas allaž virzījušies pa Selgas ielu, un bērniem tad bija mācītis pieklūst. Ineses tēvs bija zvejnieks, un Inese atceras, ka Selgas ielā gandrīz katrā mājā dzīvojis kāds zvejnieks, un agros vasaras rītos vai no katras mājas vērtīgiem varēja redzēt iznākam zvejas vīru, un dodamies uz ostu. Inese atceras arī laiku, kad Selgas ielā izeidoti trošuāri. Tūdaļ sekojuši stingri norādījumi no pagasta, ka katras privātmājas saimniekam jāpūpējas par to, lai līdz pulksten 8.00 trošuārs būtu notīrīts, un ziemas laikā arī nokaisīts. Nedod Dievs, ja kādam gadījās paklupt uz laicīgi nenokaisīta trošuāra pie tavas mājas – tā ātri vien varēja tikt pie bargas soda naudas. Inesei blakus mājā dzīvojuši Gaida Vilcāne ar savu ģimeni. Lai arī Inese jau vairākus gadus kā dzīvo citur, labās kaimiņu attiecības starp sievietēm saglabājušas joprojām. Gaida spriež, ka no kādreizējiem Selgas ielas vecākajiem iedzīvotājiem viņas šobrīd palikušas trijātā – Mērija Lūse, Irēna Lēnerte un Gaida pati. Gaidai vēl spilgtā atmiņā laiks, kad bijuši Selgas veikala vietā pleties liels kartupeļu lauks un zēluši rudzi.

Jau kopš bērnu dienām Selgas ielā dzīvo arī Baiba Muskare. Savulaik viņas tēvs, apsviedīgs un izdarīgs vīrs,

Lielu interesi izraisīja līdzīgas fotogrāfijas, kurās katrs no klātesošajiem atpazīna kādu savējo. D. Klaberes foto

gada laikā uzcēlis ģimenei māju, tā uz mūžu iemantodams iesauku *jaunsaimnieks*. Baiba šajā mājā dzīvo joprojām, tajā izauguši arī viņas bērni, kuri, tāpat kā viņa pati, bērniņu pavadījuši dažus metrus attāļajā jūrmaļā. Baibai spilgtā atmiņā troksnis, no kura viņa modusies agros vasaras rītos. Būdam muzikāls cilvēks, viņa mums atēlō šo skaņu, kas radusies, zvejniekiem no Kaltenes ar saviem mopēdiem braucot uz jūru. Skaņa parādījies jau, zvejniekiem vēl esot Kaltenē, tad tā arvien pieaugusi, pie Baibas mājas loģiem sasnēgusi kulmināciju, un tad atkal attālinājusies. Kāds

cits rojenieks zina teikt, ka šiem braucamajiem bijusi iesauka *debessdunduri*. Neskatoties arī uz dažādiem visai skarbiem bērniņas piedzīvojumiem, piemēram, Vaira Kairiša Hruščova valdīšanas laikā sūtīta izstāvēt maizes rindu, no veikala milzīgās drūzmas iznākusi ar saplēstu kleitīņu, visiem klātesošajiem atmiņas par bērniņā piedzīvoto un kaimiņu būšanu, ir siltas un gaišas. Saproto to, ka laiki mainās, vienalga ir nedaudz žēl, ka kaimiņu būšanai vairs nav tās nozīmes, kas kādreiz. Kad jūs pēdējoreiz iegājāt pasērst pie kaimiņa? ■

Einārs Kalniņš no iniciatīvas nebaidās

Dace Klabere

Kad janvāra vidū cemojos pie uzņēmēja Eināra Kalniņa viņa galdniecībā, izrādījās, ka tieši šajās dienās uzņēmums svin 10 gadu jubileju.

Bet viss sācies krietni vien agrāk, jau tolaik, kad Einārs, būdams vēl tikai mazs puika, gājis palīgā mammai kopt lopus, bet turpat netālu atradusies vecā kolhoza galdniecība. Tajā saimniekojuši tādi vīri kā Imants Upners, Ivars Adamanis, Edgars Krūzmanis, un viņi allaž Eināram atļāvuši kaut ko sanaglot, saskrūvēt, nožāgēt. Vēl šodien Eināram spilgtā atmiņā arī tā briesmīgā smaka no kaulu līmes, kas vienmēr turpat vārijušies. Eināru fascinējis arī kolhoza gateris – katrā brīvā brīdī puika skrējis skatīties, kā caur milzīgajiem *krievlaiku* zāģiem laisti cauri balķi, un dažkārt viņš pat dabūjis kādu dēli, no kuriem pats saviem spēkiem uzmeistarojis gatera strādniekiem mazmājiņu. Kā atzīst Einārs, tā viņš agri iepazīnis ar koku.

Arī Rojas vidusskolas darbmācības skolotājs Ružāns ļāvis zēnam padarboties kabinetā gan pirms stundām, gan garajos starpbrīžos, tiesa, ar vienu nosacījumu – ja vien stundās netika *taisītas ziepes*. Tam visam loģisks turpinājums bija mācības Skrundas lauksaimniecības skolā, kur bez galdniecības zināšanām bija jāapgūst arī lopkopība un augkopība. Toreiz vēl Einārs domājis – kam man tas vajadzīgs, es taču būšu galdnieks! Un tad, kad pirms četriem gadiem viņš papildus izmācījies biškopību un, realizējot pirmo projektu,

viņam tika prasīta lauksaimnieka izglītība, tas viss lieti noderējis.

1996. gadā, pabeidzot skolu, Einārs sācis strādāt SIA „Krasts”, kurā iemācījies strādāt praktiski. Viņš nenoliedz, ka skolā daudz ko iemācījies, bet pirmās praktiskās iemaņas apguvis tikai „Krastrā”. Einārs ir neizpratnē par to, ko skolā māca šodien, jo pie viņa nonākušie praktiskā nezinā pat tādas elementāras lietas, kā koksnis īpašības, kā aug koks, kā veidojas zari un tamlīdzīgi, par praktiskām lietām nemaz nerunājot. Eināra laikā šīs lietas nākamajiem galdniekiem iekaltas kā reizrēķins. Rezultātā ir tā, ka atnākušie praktiskā jāpārmāca pilnībā. Nāk jaunas tehnoloģijas un aparatūras, bet jaunie zēni neprot strādāt ar tām. „Bikses par velti plēstas”, spriež Einārs. Sāpīgi ir tad, kad ir ieguldīts liels darbs, lai jauno darbinieku apmācītu, bet beigās viņi neiztur un aizbrauc strādāt uz Skandināvijas valstīm, kur var vairāk nopelnīt par daudz mazāk kvalificētu darbu.

Einārs nekad nav baidījies uzņemties iniciatīvu. Kad pirms gadiem desmit viņš savas galdniecības iekārtošanai nopircis bijušo kolhoza darbnīcas ēku, tā bijusi pilnīgs grausts. Pazibējus pat doma, ka nu gan viņš ir iepircies, bet, nākot talkā brālim, tēvam, Valerijam Ļipatovam un Vasilijam Duvalkam, gan ēku izdevies savest kārtībā, gan darbagaldus un tehniku nopirkt. Ražotnē tiek izgatavotas visas nestandarta preces no koka, jo standarta preces var nopirkt veikalā, bet ar laminātu „Mazbebrīņos” nestrādā. Kādreiz gan masveidā taisītas koka durvis, bet tagad tās veikalos var nopirkt lētāk un pieprasījuma pēc koka

durvīm vairs nav. Lielākie pasūtītāji ir dažādas firmas, starp tām ir maz vietējo. SIA „Mazbebrīņi” saražotais aizceļo ne tikai uz dažādām vietām Latvijā, bet arī uz ārvalstīm.

„Ne visi var būt ministri. Galdniecība ir mana sirdslieta”, saka Einārs, un atzīst, ka tai pašā laikā tā ir nūja ar diviem galiem, un pastāsta, ka, lai SIA „Mazbebrīņš” izdzīvotu, viņš ir nopietni pievērsies biškopībai, nodarbojas ar meža saimniecību un strādā algotā darbā kā bāku pārraugu no Jūrmalas līdz pat Irbei. Visi iegūtie līdzekļi tiek ieguldīti galdniecībā. Patiesībā tās ir milzīgas investīcijas un Einārs cer, ka pienāks brīdis, kad tas viss nāks atpakaļ. Viņš cenšas strādāt, vadoties pēc intūicijas, un, ja vien jūt, ka tā lieta neies, laicīgi beidz, lai neiekristu vēl dziļāk.

Biškopībai Einārs pievērsies kursabiedra un drauga ietekmē – iemācījis vecu ozolkoka ēveli pret pirmo bišu stropu. Tā kā viņš par bitēm nav zinājis pilnīgi neko, talkā nākuši radi un draugi – Fredonkulis, Rainers Kreicbergs. Pēc pirmās bišu mājiņas uzradusies otrā, trešā, līdz kādā brīdī lielākais palīgs Rainers licis manīt, ka būtu jāsāk arī pašam Eināram kaut ko darīt. Tur arī apmeklēts biškopju seminārs, pēc kura sekojuši nopietni kursi un iestāšanās biedrībā. Jaunā nodarbe Eināru tik ļoti aizrāvusī, ka tolaik pat medības vairs neinteresējušas. Un tad jau uzrakstīts arī pirmais projekts, pēc pāris gadiem nākamais, un visi iegūtie līdzekļi, protams, tika ieguldīti biškopībā. Nopērkot bijušo kolhoza dispečeru ēku, kas atrodas blakus galdniecībai, Einārs to

Einārs ar lepnumu izrāda savu jauno dravas māju. D. Klaberes foto

pamatīgi pārveidojis, iekārtojot kārtīgu dravas māju, kurā ir arī visas vajadzīgās iekārtas bišu produktu ražošanai. Darba telpās vēl daudz, bet Einārs jau domā arī par apkārtnes labiekārtošanu

Kad vaicāju uzņēmējam, vai diena nav par īsu viņa daudzajām aktivitātēm, viņš atsmēj, ka reizēm jau liekoties gan, ka visa kā ir par daudz, bet tad tikai atliekot izvēdināt galvu un ar jaunu sparū atkal mesties visā iekšā.

Tuvojoties pavasarim, Einārs paliek nemierīgs, jo tad būs jāsāk meklēt ragus. Dzīvnieku ragu meklēšana ir Eināra lielākais hobijs jau no bērnu dienām. Kilometru simti izstaigāti pa mežiem un laukiem ragu meklējumos. Eināra kolekcijā ir jau vairāki simti šo skaistu. Jau puikas gados, agri piecēlies, Einārs vēl pirms skolas sākšanās apskrējis laukus un mežus, nomazgājis un

radot iespēju izeidot šos vērtīgus kā mūsdienās, tā arī tālākā nākotnē. Pagājušā gadsimta sešdesmitajos un septiņdesmitajos gados Rojā, attīstoties kolhozam «Banga», paplašinājās ciema teritorija un iedzīvotāju skaits, līdz ar to rojenieki sāka celt privātmājas, kurām nenoliedzami vajadzēja gan žogus, gan vārtus. Iesākumā populāri bija koka žogi ar tiem pieskaņotiem vārtiņiem, taču vēlāk šī tendence mainījās, jo kolhoza vadība izdeva aicinājumu aizstāt koka žogus un vārtus ar jauniem metāla izstrādājumiem ar maksimālo augstumu 1,2 metri, vai dzīvžogu ar augstumu līdz 1,5 m. Līdz ar metālapstrādes attīstību kolhozā, darbu sāka mehāniskās

darbnīcas, kuru darbinieki sāka veidot metāla žogus un vārtus. Tie vīri, kas prata darboties ar metālu, bet nestrādāja darbnīcās, darināja vārtiņus paši saviem spēkiem un savu māksliniecisko izpildījumu. Vārtiņi pamazām sāka veidoties par sava veida vizītkarti, kurā saimnieki pat iekļāva stāstus par sevi, kā arī izvēlējās kādus citus, viņiem īpašus simbolus, tos apvienojot ar kopējo – saules, jūras un zemes simboliku.

Ir sastopami divu veidu vārti – mazie jeb gājēju vārtiņi un lielie jeb braucamie vārti. Vārti lielākoties ir novietoti uz zemesgabala sarkanās līnijas vai ielas noteiktās būvlaidēs. ■

Rojā sastopamie vārtiņi – unikāli visā Latvijā

Tuvojoties Latvijas simtgadei, vēl jo svarīgāk ir apzināties mūsu pašu vērtības, un šajā gadījumā, tik pašsaprotamu lietu kā vārtiņi. 20. janvārī Rojas izstāžu un radošo darbnīcu centrā pulcējās cilvēki, kurus bija ieinteresējuši izstādes autora Jāņa Bērziņa pētījums par Rojā sastopamajiem vārtiņiem, kas mūsu Roju padara unikālu visā Latvijā. Piedāvāju iepazīties ar izstādes autora pētījumu par šo interesanto parādību Rojā.

Par izstādi un pētījumu stāsta tās idejas autors Jānis Bērziņš. D. Klaberes foto

Cilvēki jau aizvēsturē ir cēlušies mājās un vēlāk arī nocietinājumus, lai sevi aizsargātu un rastu drošības sajūtu. Mūsdienās mēs joprojām cenšamies norobežoties no pārējiem, ceļot gan reālus, gan izdomātus mūrus. Tikai caur vārtiem

varam nokļūt tur, kur parasti cauri netiek, tādēļ vārti ir veids, kā nokļūt ne tikai mājā vai kādā citā vietā, bet tā ir arī iespēja kaut mazliet ielūkoties katra cilvēka personīgajā telpā un uztvert tās ritmu.

Rojā sastopami dažādu veidu, materiālu un izmēru vārti, kas veidoti dažādos laikos, taču jāatzīst, ka metāla vārtiņu ar saules, jūras un zemes simboliku skaits ir ievērojams – 2018. gada sākumā tas ir ap 45.

Vārtiņu izpēti projekta galvenais mērķis ir popularizēt Rojā sastopamo vārtiņu ar jūras, saules un zemes simboliku nozīmi Rojas novada iedzīvotāju vidū un, veidojot dažu visinteresantāko vārtiņu uzmērījumus un rasejūmus, saglabāt šo vārtiņu tehni-

(Turpinājums 6. lpp.)

Pasākumu kalendārs

9. februāri plkst. 18.00 Rojas vidusskolas pasākums

„Ielūdz divpadsmitie”.

Ieeja ar ielūgumiem.

13. februārī ZVIEDRIJAS DIENA ROJĀ

16.30 Rojas KC mazajā zālē fotogrāfiju izstādes

PIEJAMĪBA. CIENPILNA DZĪVE

atklāšana, piedaloties Zviedrijas vēstnieci Annikai Jeganderei un izstādes kuratorei Aijai Freimanei.

17.30 mākslas filma (Zviedrija, 2016. g.), subtitri latviešu valodā

NOPIETNĀ SPĒLE.

Kaislīgi ugunīgs mīlas stāsts, zviedru autora Jalmāra Sēdelberga romāna „Nopietnā spēle” (1912. g.) ekranizācija.

Ieeja uz pasākumiem brīva.

Pasākumus atbalsta Zviedrijas vēstniecība Latvijā un Rojas novada dome.

17. februārī 20.00

SPORTISTU BALLE.

- Atskats uz 2017. gada sasniegumiem sportā Rojas novadā;
- Labāko novada sportistu godināšana;
- Balle ar grupu „Rojā”.

Aicināti sportisti, sportiski aktīvie novadnieki, sporta atbalstītāji, līdzjutēji. *Pieteikties Tatjanai Kirilovai līdz 15. februārim pa telefonu 29617771, dalības maksa no personas 3,00 EUR, līdz ņemams „groziņš”.*

24. februārī 18.00

Dzintara Čičas 25 gadu jubilejas koncerts

„BUČAS VISIEM!”.

Koncertā izskanēs visu laiku populārākās Dzintara Čičas dziesmas. Neizpaliks arī klausītāju iemīļotās čigānu romances. Kopā ar solistu muzicēs instrumentālā grupa pianista Anatolija Livčas vadībā, bet koncertu vadīs Čičas uzticamais mūzikas draugs Kaspars Antess.

Ieeja 12,00; 9,00; 7,00 EUR, iepriekšpārdošana, rezervācija.

Biļetes uz koncertu nopērkamas Rojas kultūras centrā, „Biļešu Paradīzes” kasēs un www.bilesuparadize.lv.

24. martā 19.00

„Pannas Teātris” piedāvā jaunu izrādi – stand-up komēdiju

„MAČO”.

Veicot vīriešu tipoloģijas pētījumus un aplūkojot sabiedrībā sastopamos vīriešu tipāžus, izradē uzzīmēts mūsdienu latviešu mačo dramaturģes Aivas Birbeles acīm. Tas viss darīts, konsultējoties ar īstiem vīriešu sugas pārstāvjiem – aktieriem Aināru Ančevski, Ivaru Kļavinski un režisoru Juri Rijnieku.

Kā tas ir, būt istam vecim un istam vīrietim? To uzzināsi, noskatoties izrādi!

Ieeja 12,00; 10,00; 8,00 EUR.

Biļešu iepriekšpārdošana, rezervēšana Rojas KC, www.bilesuparadize.lv

DAILES TEĀTRIS ATKAL VIESOSIES ROJĀ!

Ši ziņa nāk laicīgi, lai jūs to nepalaistu garām!

9. maijā 19.00 Rojas KC

Dailes teātra viesizrāde

KAM NO VILKA KUNDZES BAIL?

Attiecību drāma 2 daļās.

Lomās: Agnese Zeltiņa, Ivars Auziņš, Elina Avotiņa, Andris Bulis.

Režisors Toms Treinis.

Ieeja 12,00; 10,00 8,00 EUR. Biļešu iepriekšpārdošana, rezervācija Rojas KC un www.bilesuparadize.lv

Policija ziņo

Laika posmā no 24. janvāra līdz 6. februārim Rojas pašvaldības policijā: saņemti 5 izsaukumi, izteikti 4 mutiski brīdinājumi, 2 personas konsultētas par savām tiesībām, izpildīts 1 atsevišķais uzdevums, sastādīti 3 Administratīvā pārkāpuma protokoli, uzrakstīts 1 uzaicinājums novērst pārkāpumu. ■

Veselības un sporta diena

Dace Klabere

3. februāra priekšpusdienā Rojas vidusskolas sporta zālē notika Rojas Invalidu biedrības veselības un sporta diena, uz kuru bija ieradusies 24 dalībnieki. Sacensības sākās ar dalībnieku iesoļošanu sporta zālē mūzikas pavadījumā. Pēc sporta organizatores Tatjanas Kirilovas un Invalidu biedrības vadītājas Ernās Grīnvaldes uzrunām, notika vingrošana, iesildoties uzdevumu izpildei.

Programmā bija sešas aktivitātes – basketbola soda metieni, šautriņu mešana, boulinga spēle „Boccia”, metieni un sitiens vārtos, balona didīšana. Pāris stundas, aktīvi darbojoties, pagāja nemanot. Tatjana Kirilova saka paldies tiesniešiem Ilonai, Keitai, Talitai, Annai, Zeldai, Paulai par kvalitatīvu un god-

prātīgi veikto darbu un Armandam par mūziku.

Visveiksmīgākā šī diena izrādījās Annai Zabiņako – viņa izcīnīja pirmo vietu soda metienos, metienos un sitiens vārtos un balonu didīšanā, šautriņu mešanā visprecīzākais bija Ēriks Jugbārdis, boulingā – Sarmīte Cepleviča, spēlē „Boccia” vislabāk veicās Laimonim Megnim, metienos un sitiens vārtos pirmā vieta arī Māritei Strāderei. Savukārt soda metienos Mārite dalīja otro vietu ar Inu Briģi, šautriņu mešanā otrais precīzākais – Zigmunds Bankovskis, boulingā otrā vieta Ievai Krūmiņai, spēlē „Boccia” otrā vieta Ernai Grīnvaldei, metienos un sitiens vārtos otrā vietā Zigmunds Bankovskis, bet balonu didīšanā otrā veiksmīgākā – Skaidrīte Freimane. Godalgoto trešo vietu soda metienos izcīnīja Zigmunds

Rojā sastopamie vārtiņi – unikāli visā Latvijā

(Sākums 5. lpp.)

Vārtu vērtņēm ir taisnstūrveida nesošais perimetrālais rāmis, kas veidots no metāla caurulēm ar dažādu diametru. Stūri var būt gan noapaļoti, gan taisnleņķa.

Pētījumā aplūkoti tie vārti, kuros attēloti saules, jūras un zemes simboli. Saule ir noteicošais simbols, kas tiek papildināts ar jūras, zemes vai abiem simboliem. Saules ar stariem novietojums vārtu vērtņē ir atšķirīgs. Tā var būt gan puslokā pie iedomātās horizonta līnijas, simbolizējot saullēktu vai saulrietu, gan ceturtdaļlokā pie vērtnes malas. Ir sastopami arī varianti, kad saule ir centrēta, simbolizējot zenītu. Iedomātās horizonta līnijas augstums arī ir dažāds, taču vairumā vārtiņu tas novietots vērtnes lejas daļā. Jūras simbols lielākoties tiek izteikts ar viļņotu līniju, bet zemes – ar taisnlīniju ornamentiem. Šie simboli var parādīties gan zem horizonta līnijas, gan saules apļa iekšpusē. Ir sastopamas arī variācijas, kur atspoguļojas tikai divi elementi – jūra un saule, un šajos gadījumos jūra var tikt simbolizēta ar taisnām līnijām. Dažos vārtos ir izmantoti papildsimboli, piemēram, automašīna un kuģis (Talsu ielā 13) vai rombi un enkuri (Selgas ielā 23).

Vārtiņi ir krāsoti ar metāla krāsu, pārsvarā lietojot vienu krāsu visiem elementiem. Krāsas izvēle nav saistīta ar simbolu lietojumu vārtu vērtņēs. Vārtiņi ar saules, jūras un zemes simboliem ir veidojušies spontāni, bez pieaicinātu speciālistu līdzdalības simbolu izvēlē un to lietojuma variācijās.

Vīsi vārtiņi ir roku darbs, kurā atspoguļojas katra autora mākslinieciskā pieeja konkrēto simbolu lietojumam. Tie veidoti, sākot aptuveni no 1960-tajiem gadiem līdz 1990-to gadu beigām.

Vārtiņos lietotie simboli to īpašniekiem un autoriem asociējas ar viņu dzīvesvietu – Roju. Dažkārt izmantoti papildsimboli, kas saistīti ar vārtiņu īpašnieku profesiju, līdz ar ko vārtiņi kalpo kā sava veida vizītkarte.

Lai gan Rojas novada Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu punktā Nr. 4.31.3 ir minēts, ka „žogu un vārtu augstumu, caurspīdīgumu, krāsu un materiālu jānosaka ar ēku stilu un esošajiem kaimiņu žogiem”, pēdējā laikā esošie metāla žogi un vārti tiek nomainīti pret jauniem koka norobežojumiem ar mazāku caurredzamību. Šādai tendencei turpinoties, ir apdraudēta vārtiņu ar jūras, saules un zemes simboliku izplatība.

Pateicos par sadarbību un palīdzību Rīgas Celtniecības koledžas vidusskolas audzēkņiem Dagnijai Briedei, Laurai Dobelei, Artai Priekulei, Aigai Daumanei, Ingai Gailītei, Naurim Broničam, Alvim Bērziņam, Sidhardam Jānim Liberam, Artim Blauberģam, Oskaram Ozoliņam, Matisam Bajāram, Rojas vidusskolas fotopulciņa dalībniekiem Egīla Mūrnieka vadībā, vārtiņu īpašniekiem Akas ielā 61, Dzintaru ielā 2, Miera ielā 31, Peldu ielā 20, Selgas ielā 23, Talsu ielā 13 un visiem pārējiem par atsaucību un pretimnākšanu.

Pētījuma idejas autors un izstādes kurators
Jānis Bērziņš

Imants Ločmels – trešais labākais novusists pasaulē

Imants Ločmels (otrais no labās) uz goda pjedestāla Lasvegasā.

Albuma foto

Pagājušā gada nogalē Imants Ločmels Lasvegasā, pasaulē labāko novusistu turnīrā, izcīnīja 3. vietu. 2016. gadā šajā pat turnīrā Imants izcīnīja 1. vietu. 2017. gads sportistam nebija tik veiksmīgs – divu neveiksmju dēļ zaudējot pusfinālā, Imantam atlika vien cīnīties par 3. vietu, un to viņš arī ieguva. Vērtējot sacensības, Imants atzīst, ka pagājušajā gadā starp spēlētājiem bijusi ļoti smaga konkurence, daži labi spēlētāji pat neizklūvuši no apakšgrupas. „Pasaulē trešais, ko vēl var gribēt”, spriež Imants un ir pilns apņēmības šajā gadā tomēr atkal cīnīties par pasaulē labāko novusista titulu.

Šī gada pasaules kausa izcīņas pirmais posms notiks Igaunijā, tam sekos posmi Polijā, Krievijā, Vācijā un ASV, un Imants ir pilns apņēmības tajos piedalīties.

Dace Klabere

Invalidu biedrības biedri sporta dienai gatavi.

D. Klaberes foto

Bankovskis, trešā vieta šautriņu mešanā Ievai Krūmiņai, boulingā trešā – Mārite Strādere, „Boccia” – Anna Zabiņako,

metienos un sitiens vārtos trešā vieta Ina Briģe, bet balonu didīšanā trešā labākā – Mārite Ļeonova. Visi uzvarētāji

Zigmundam Bankovskim soda metienos 3. vieta. Bumbai līdzī seko arī Sarmīte Cepleviča.

tika apbalvoti ar piemiņas dāvanām, un pie kopīgas tējas tases smēlās spēkus nākamajam dienas cēlienam. ■

BANGA

Izdevējs Rojas novada dome.
Redaktore Dace Klabere.
Tālrunis 25446369.

Redakcijas adrese:
Rojā, Zvejnieku ielā 3, LV-3264
Tālrunis 63269092
avizebanga@roja.lv

Laikraksts iznāk kopš
1987. gada 3. jūlija.
Iespiests Talsu tipogrāfijā.

Bezmaksas izdevums.
„BANGA” iznāk 2 reizes mēnesī:
katrā mēneša 2. un 4. piektdienā.